

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра екології агросфери та екологічного контролю

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету захисту рослин,
біотехнологій та екології
Юлія КОЛОМІЄЦЬ
23 05 2024 р.

“СХВАЛЕНО”

на засіданні кафедри екології
агросфери та екологічного контролю
Протокол №7 від “15” травня 2024 р.

Завідувач кафедри
Олена НАУМОВСЬКА

”РОЗГЛЯНУТО”

Гарант ОП
«Екологічний контроль та аудит»
Марина ЛАДИКА

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЕКОЛОГІЧНЕ ЛІЦЕНЗУВАННЯ**

Галузь знань: 10 «Природничі науки»

Спеціальність: 101 «Екологія»

Освітній ступінь: «Магістр»

Освітня програма: «Екологічний контроль та аудит»
(назва ОП)

Факультет: захисту рослин, біотехнологій та екології
(назва)

Розробник: Паламарчук С.П., канд. с.-г. наук, доцент
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2024 р.

Опис навчальної дисципліни «Екологічне ліцензування»

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	магістр	
Спеціальність	101 «Екологія»	
Освітня програма	Екологічний контроль та аудит	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Денна форма здобуття вищої освіти	Заочна форма здобуття вищої освіти
Курс (рік підготовки)	1	1
Семестр	1	1
Лекційні заняття	20 год.	4 год.
Практичні, семінарські заняття	20 год.	4 год.
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	80 год.	112 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	4 год.	

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни «Екологічне ліцензування»: формування умінь та знань щодо актуальних методів охорони і збереження природних ресурсів, контролю і регулюванню питань на законодавчому рівні щодо незаконної вирубки лісів, видобутку корисних копалин або винищення рідкісних тварин, систему органів виконавчої влади, які організовують і здійснюють контроль у галузі охорони навколишнього середовища, раціонального використання природних ресурсів.

Основні завдання навчальної дисципліни засвоєння здобувачами вищої освіти знань щодо основних видів діяльності які підлягають екологічному ліцензуванню та прийняття відповідних заходів щодо усунення виявлених правопорушень природоохоронного законодавства.

Набуття компетентностей:

1. Інтегральна компетентність (ІК):

здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування при здійсненні професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій, та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов та вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 2 Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 7 Здатність мотивувати людей та рухатись до спільної мети.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 9 Обізнаність на рівні новітніх досягнень, необхідних для дослідницької та/або інноваційної діяльності у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.

СК 15 Здатність до організації робіт, пов'язаних з оцінкою екологічного стану, захистом довкілля та оптимізацією природокористування, в умовах неповної інформації та суперечливих вимог.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН10. Демонструвати обізнаність щодо новітніх принципів та методів захисту навколишнього середовища.

ПРН16. Вибирати оптимальну стратегію господарювання та/або природокористування в залежності від екологічних умов.

2. Програма та структура навчальної дисципліни
для повного терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тиж-ні	усь-ого	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Екологічне ліцензування – основні положення, мета та нормативні документи														
Тема 1. Екологічне ліцензування – екологічний погляд діяльності	1	14	2	2			10	12	1	1			10	
Тема 2. Основні види діяльності які підлягають ліцензуванню	2	14	2	2			10	12	1	1			10	
Тема 3. Екологічне ліцензування як функція державного управління	3	14	2	2			10	7	1	1			5	
Тема 4. Поняття і види екологічних ліцензій в Україні	4	9	2	2			5	7	1	1			5	
Тема 5. Правова відповідальність за порушення ліцензійних умов і можливі санкції	5	9	2	2			5							
Разом зі змістовним модулем 1		60	10	10			40	38	4	4			30	
Змістовий модуль 2. Суб'єкти господарювання та види діяльності														
Тема 6. Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами	6		2	2			10	24	2	2			20	
Тема 7. Екологічне ліцензування та екологічне страхування	7		2	2			10	24	2	2			20	
Тема 8. Використання природних ресурсів у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду	8		2	2			10	22	1	1			20	
Тема 9. Державний контроль та нагляд за раціональним використанням надр та охорона земельних ресурсів	9		2	2			5	12	1	1			10	
Тема 10. Сучасний погляд українських вчених на критерії класифікації екологічного ліцензування	10		2	2			5							
Разом за змістовим модулем 2		60	10	10			40	82	6	6			70	
Усього годин		120	20	20	0	0	80	120	10	10			100	

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Екологічне ліцензування, як елемент адміністративно-правового управління	2
2.	Основні види господарської діяльності та їх ліцензування	2
3.	Класифікація функцій державного управління в розрізі екологічного ліцензування	2
4.	Санкції та відповідальність за порушення ліцензійних умов	2
5.	Види екологічних ліцензій в Україні	2
6.	Господарська діяльність з управління небезпечними відходами	2
7.	Інтеграції ліцензування та страхування для комплексного екологічного захисту	2
8.	Порядок отримання дозвільних документів	2
9.	Розрахунок та оформлення вимог на відшкодування збитків, нанесених природним ресурсам	2
10.	Роль українських вчених у сучасному підході до екологічного ліцензування	2
	Всього	20

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Оформлення результатів перевірки об'єктів господарської діяльності щодо дотримання ними вимог природоохоронного законодавства	10
2.	Основні види порушень у галузі охорони атмосферного повітря	10
3.	Види відповідальності за порушення природоохоронного законодавства	10
4.	Види господарської діяльності та органи що їх ліцензують	10
5.	Відповідальність суб'єктів господарювання та органів ліцензування за порушення законодавства у зазначеній сфері	10
6.	Виробництво особливо небезпечних хімічних речовин та особливості надання ліцензії	10
7.	Порядок ліцензування, заходи державного контролю у сфері ліцензування.	10
8.	Екологічне ліцензування – дозвіл на використання надр	10
	Всього	80

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- захист лабораторних та практичних робіт;
- інші види.

6. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (лабораторні, практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.
- інші види.

7. Методи оцінювання.

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- захист лабораторних та практичних робіт;
- інші види.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України.
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Паламарчук С.П. Методичні рекомендації з практичних робіт для студентів ОС Магістр спеціальності 101 Екологія з дисципліни «Екологічне ліцензування», видавництво НУБіП України, 2024 р. 62 с.

2. Паламарчук С.П. Курс лекцій для студентів ОС Магістр спеціальності 101 Екологія з дисципліни "Екологічне ліцензування», видавництво НУБіП України, 2024 р. 69 с.

3. Про Основні засади (стратегії) державної екологічної політики України на період до 2030 року: Закон України від 28.02.2020 р. № 2697-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2019. № 16. Ст. 70.

4. Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 02.03.2020 р. № 222-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2020. № 23. Ст. 158.

5. Кодекс України про надра: Закон України від 27.07.2021 р. № 132/94- ВР. Відомості Верховної Ради України. 2021. № 36. Ст. 340.

6. Про відходи: Закон України від 05.03.2022 р. № 187/98-ВР. Відомості Верховної Ради України. 2022. № 36–37. Ст. 242.

7. Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності: Закон України від 26.05.2021 р. № 2806-IV. Відомості Верховної Ради України. 2021. № 48. Ст. 483.

8. Про тваринний світ: Закон України від 13.12.2021 р. № 2894-III. Відомості Верховної Ради України. 2021. № 14. Ст. 97.

9. Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів: Закон України від 08.07.2022 р. № 3677-VI. Відомості Верховної Ради України. 2022. № 17. Ст. 155.

10. Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з промислового вилову водних біоресурсів за межами юрисдикції України: Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2020 р. № 845. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/845-2016-%D0%BF#n8>.

11. Про реалізацію експериментального проєкту із запровадження проведення аукціонів з продажу права на укладення договорів на право спеціального використання водних біоресурсів у рибогосподарських водних об'єктах (їх частинах) шляхом електронних торгів: Постанова Кабінету Міністрів України від

23.10.2021 р. № 1139. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1139-2019-%D0%BF#n8>.

12. Яновська Е.С. Основи екологічного менеджменту та аудиту: Навчальний посібник / Яновська Е.С., Кузовенко В.А, Дяченко Н.М.- К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2022. 178 с

13. Долинська М.С., Заболотна Н.Я., Марич Х.М. Аграрне право: навчальний посібник. Видавництво ІППО НУ «Львівська політехніка», 2020 р. - 252 с.